

חוקת תשע"ח – למה משה רבנו נשאר על אדמת המדבר?

1. דברים רבה לג,יא: ואתחנן אל ה' - אמר משה לפני הקב"ה: רבש"ע, גלוי וידוע לפניך יגיעי וצערי שנצטערתני על ישראל עד שיהיו מאמינים לשמך, כמה צער הצטערתני עליהם עד שקבעתי להן תורה ומצות. אמרתי, כשם שראיתי בצרתן כך אראה בטובתן, ועכשיו שהגיע טובתן של ישראל, אתה אומר לי לא תעבור את הירדן הזה?! ... זאת שילום עבודה של מ' שנה שעמלתי עד שיהיו עם קדוש?!

מכילתא דרבי ישמעאל בשלח: אמר משה: ריבונו של עולם, נגזרה גזרה שלא אכנס אל הארץ במלכות, 'לכן לא תביאו את הקהל הזה', אכנס לה **כהדיוט**. אמר לו: אין המלך נכנס כהדיוט.

תנחומא ואתחנן ו: משה שאל: אם לא בחיי, אכנס לאחר מותי? אמר לו: **לא בחיך ולא לאחר מותך**.

2. עקדת יצחק פרשת חוקת: הרי שולחן והרי בשר והרי סכין לפנינו – ואין לנו פה לאכול! כי מצות ה' למשה כתובה לפנינו, והמעשה אשר עשה לא נעלם מנגד עינינו – ו[אולם] **מחרון אף ה' ישתומם לבנו, ואין אתנו פירוש על זה שישכך את האוזן ביישוב הכתובים**.

במדבר רבה יט,ט: התחילו לומר: יודע משה חוק הסלע [ומחפש מקום עם מים] ... נמצא משה עומד בספק: אם אשמע להם [לדבר לכל סלע] אני מבטל דברי המקום [שאמר לדבר אל הסלע של מרים] ... צווח עליהם: 'שמעו נא המורים' – סרבנים ... שוטים ... 'זורם משה את ידו ויך את הסלע' ... הכהו פעמיים ויצאו מים רבים ושטפו כל מי שהיה מרנן כנגדן.

דברים א,לז: ותקרבון אלי כולכם ותאמרו נשלחה אנשים לפנינו ויחפרו לנו את הארץ ... ולא אביתם לעלות ותמרו את פי ה' אלוקיכם ... **גם בי התאנף ה' בגללכם** לאמור גם אתה לא תבוא שם.

אברבנאל במדבר כ, דברים א: משה ואהרן נענשו בעבור עוונות שעשו: אהרן בעוון **העגל** ומשה אדוננו בעניין **המרגלים** ... והיה אם כן מי מריבה **כלי אמצעי** לדבר ולא סיבה עצמית בו.

3. תוכן מליקוטי שיחות כה/272: לגבי שלילת הקבורה במצרים, מצאנו חילוק בין יעקב ליוסף: בעוד שיעקב אמר: 'אל נא תקברני במצרים', יוסף השביע את בניו שיוציאו את עצמותיו עימם כשיצאו ממצרים ועד אז ארונו של יוסף היה עימם במצרים.

אלא: יעקב סבר ש'אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים' וכדי שיהודים יוכלו לעלות ממצרים ולהעלות לקדושה את ענייני מצרים, עליהם לקיים קשר עם מקום **נעלה** ממצרים. ולכן יעקב היה צריך לצאת ממצרים ולהשביע את יוסף שיעשה זאת, בכדי לקשר את יוסף ובני ישראל עם בחינה נעלית ממצרים. אולם מצד עניינו של יוסף, יעקב צריך להישאר דווקא במצרים בכדי שזכותו תגן על בניו כפי שהם בגלות מצרים. ולכן יעקב דרש מיוסף **שבועה** על כך, התחייבות שלמעלה מטעם ודעת.

דברים רבה ב,ט: כי לא תעבור את הירדן הזה: אמר ה' למשה: אם אתה נקבר כאן אצלם, בזכותך הם באים עמך. למה הדבר דומה? לאחד שנתפזרו מעותיו במקום אפילה. אמר: אם אני מבקש את הבריות האירו לי שאקבץ מעותי, אף בריה לא תשגיח עלי. מה עשה? נטל זהוב אחד והשליכו באותו מקום והחל צווח: האירו לי בשביל **זהוב אחד** שנפל ממני כאן. האירו לו **בזכות הזהוב התלקטו המעות**. כך אמר ה' למשה: אם אתה נקבר אצלם במדבר, הם באים בזכותך ואתה בא בראשם.

מורה לדור נבוך א/209: אתה מוטרד ונבוך מהשאלה, מדוע אינני נוסע לארץ ישראל? ... הנה בהתאם למידע שבידי, העיר שבה אתה חי, יש בה מקום גדול לעבודה למען חיזוק היהדות בכל הקשור ליהודים ולהפצת שבע מצוות בני נח בכל הקשור לגויים ... ומכיוון שאתה מאוד נבוך ומבקש תשובה, אשיב לך: החובה הראשונה של כל יהודי היא לעשות את שליחותו במקום שבו הוא חי ... ואתה בוודאי יודע מה קורה סביבך במונחים של אובדן הזהות היהודית, נישואי תערובת והתבוללות. זוהי חובתו של כל יהודי לעשות את המרב שלו, לכל לראש בסביבתו הקרובה ביותר.